

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
 ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA
 (MINTAKIÁLLITÁS)
 KOLOZSVÁRTT
 GAZDÁK ÁLTAL
 MEGTEKINTHETŐ A SÉTATÉRI KIÁLLITÁSI
 HELYSÉGEKBEN.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja :

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, ön-működő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola végzett hallgatói a f. év június 1-től állást keresnek.

Bővebb felvilágosítást nyújt a szakiskola igazgatósága, Sárvár, Pusztalánczon.

(894.)

Simmenthali
 üszők

megvételre kerestettek (12-15 drb)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

Kitüntetve több ezüst, bronzéremmel és oklevéllel.

— Alapított 1885. — — Alapított 1885. —

Muntyán Béla

és utóda

Berényi Zs.

polgári és katona szabó

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 10.

(Minorita templom-épület.)

Ajánlja a helyi és vidéki nagyérdemű közönség szives figyelmébe szabó-üzletét, raktáron tartok kitűnő minőségű bel- és külföldi szöveteket.

Megrendeléseket elfogadok és a legújabb divat szerint készítek polgári, ugyszintén katonai és hivatalnoki egyenruhákat. (896.)

Készletben tartok katonai egyenruha kollékeket.

Magyar és díszmagyar ruhákat a legrodotibban készítek.

Főelvem a szolid és pontos kiszolgálás.

További becses pártfogásukat kérve, tisztelettel

Muntyán Béla és utóda **BERÉNYI ZS.**

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint aGazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával alakult 1900.

Biztosítéki alap:	400.000— K
Kormány hozzájárulásával	1268.080— K.
Alapítványok és üzletrészekben	111 053 60 K.
Tartalékok	
Összesen	1,779 133 60 K.
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen. — Az üzlet eredményében biztosított tagok díjarányban részesülnek.
Az 1901. évi üzleteredmény alapján az alapítók 5% kamatban, a biztosított tagok díjvisszatérítésben részesülnek. — Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherceg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherceg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókoosi és Európai Express-vonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

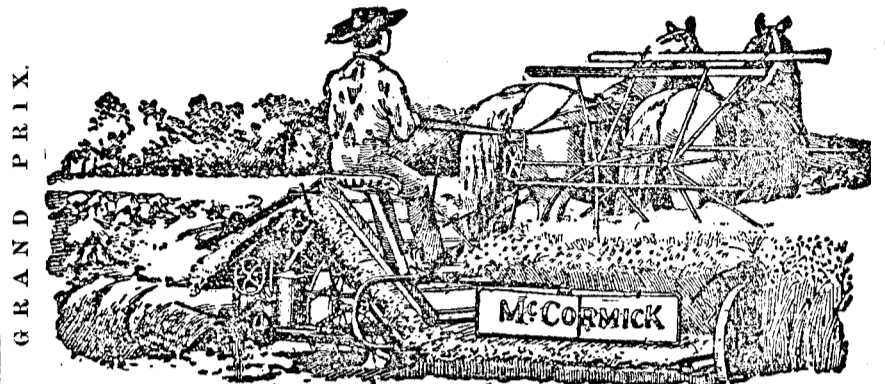
Sport Grand Vin Sec | **Export pezsgők**
Extra Sec | angol izlésre:
pezsgők: Dry-Dry. | Vin Brut | Britannia Sec.

! Futányos árak! — Árjegysék ingyen!

(821.)

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

Kéveköti aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék,„Daisy“ marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal (859.)

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalék-
részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.Évi termelés
362,000 gép.BUDAPEST,
V. ker., Váci-ut 30 sz.Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb.
körében kitűnően bevált

„Pef“ (Porcellán-Email-Festék)

Falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyi-
ségek istállóik, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák,
klosettek stb. részére felette célszerű.

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

889.

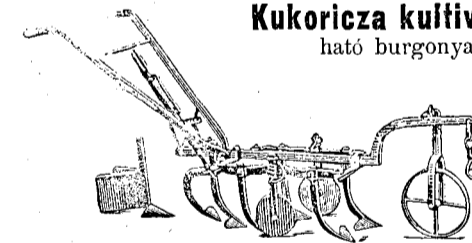
Černovsky & Co.

Ausztria-Magyarország

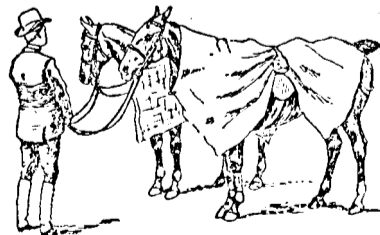
első és legnagyobb talajmívelési gépek gyára,
Böhmisch-Brod bei Prag. (847.)Ajánlja általánosan jónak elismert, utolérhetetlen, minden versenyen
első díjjal kitüntetett s ezért legjobban elterjedt talajmívelő gépeit, mint:
Černovsky-féle egysoros répakapa eddig több mint 40,000
db gyártva, valamennyi
répatermelő országban használatban.Ugyanaz kombinálva három soros répa művelőgépre, minden vető-
gépre alkalmazható és minden talajra alkalmas. Főelőnye a nagy emberi
erő megtakarítás.Kukorica kultivátor, igen könnyen alkalmaz-
ható burgonya, szőlő és komlókertekben.Chilisalétrom szóró,
2, 4, 5 és 6-soros.Kilencsoros acél kultivátor
a tavaszi vetésnél potólhatat-
lan és nélkülözhetetlen.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyarországi vezérképviselő: Neubauer Sándor, Győr.



PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati
készítményei:Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5
liter 25 kor. 10 liter 50 kor

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szük-
ségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és
szarvasmarha hurutos megbetegedéseinek, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak
és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és serté-
sek számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér,
5 kiló 5 kor. (50 —100 kilóig külön ár).Pöstyéni sertéspar (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és
vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor.
40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80 —100 kilóig külön árak).Ragadós száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor.,
1/1 kiló 4 korona.Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az
Allandó gépkiallítás Kolozsvártt, minden gyógyszerárban
és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfürdő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDÁTSZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC U. 41. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A pálinka. <i>Borbély György.</i>	303
Háziállataink járványos elvetélése. (=)	303
Jégverte gabonák kezelése. „ <i>Jégvert gazda.</i> ”	304

Tárca:

A fecske családi életéről II. <i>Páter Béla.</i>	304
--	-----

Egyleti élet:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet ig.-választmányi ülése.	306
Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület I. rendes választmányi ülése.	307

Vegyes közlemények

Szerkesztői üzenetek	308
--------------------------------	-----

Hirdetések

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. szám.

Ajánl:

biborherét, muharmagot, pohánkát, mustármagot, tengeri féléből: alcsuthit, székelyt, Pignolettot, Cinquantinot továbbá takarmányrépamagot, mint: oberndorfit, eckendorfit, olajbogyóalakut, valamint raffiaháncsot és rézgálicot

legelsőrendű minőségben,

a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repcét.

A pálinka.

Ritkán esik szó, pláne újságokban, a pálinkáról. Legfeljebb vagy egy száncziós újdonság alakjában jön be a lapokba, ha valahol alkohol mérgezésbe hal meg valaki, ha véletlenül egyszerre igen sokat talált inni. De hát persze, mondom, ez ritka eset. Mindjárt nem fordul föl tőle az ember. Az ember sokáig el tudja hordozni magában a gyilkos mérget, különösen ha hozzászokik.

Most közelebről sem történt semmi nevezetes esemény a pálinkával. Ezt megvallom őszintén. Aktuálitása egyebünne jön nekem.

A borról jut eszembe a pálinka. A bort is iszszák az emberek. A pálinkát is iszszák. Ebben hasonlatos egymáshoz ez a két folyadék

De a bort másféle emberek iszszák s a pálinkát megint másféle emberek iszszák. Ebben különbözik egymástól ez a két folyadék.

Hanem aztán abban megint hasonlít egymáshoz ez a két folyadék, hogy mielőtt megivásra kerülne, mindkettőt keverik, elegyítik, vegyítik — Isten tudja mivel, bizonyos, hogy nem valami hasznos portékával. Nem. Hát bizony veszedelmes portékával keverik azt.

A borra már rá is jöttek hivatalosan, hogy országszerte csálnak vele, hogy mérgezik a bort és vele az embereket. Most már országszerte tart a borvizsgálat, tömémentlen pancsolt bort találnak szakadatlanul s büntetik is a mérgekverőket s ez mégis csak használ már valamicskét. Egy kevésbé talán mégis óvatosabbak lesznek *Engelék.* Valamicskével talán mégis kevesebb rossz bort gyártanak.

Azt megértük tehát, hogy a műborgyártást észrevettük.

De hát hallott-e valaki közülünk valamit arról, hogy egyesek, vagy hatóságok, privát mulatságból vagy hivatalos szigorral, kontárkodással vagy szakértelemmel valaha megvizsgálták volna a pálinkát, amit az ország lakosságának legalább is 80%-a fogyaszt.

Már pedig csak tegye a szívére a kezét akárki is, aki egy pár lépésre jobbra-balra megfordult az országban: sem jóhiszeműségből, sem tréfából el nem meri mondani, hogy az a millió falusi nép megengedhető minőségű pálinkát iszik.

En nem tudom, nem jute valakinek eszébe, hogy a bort az előkelőbbek, a jobb módúak iszszák, no meg a szegényebbek is azon a vidéken, amely vidék bortermelő vidék s a pálinkát a szegényebb néposztály iszszák, általában falu helyeken. Talán csak nincsen ebben is protekció, vagy valami magasabb érdekű szabály, hogy az előkelőbbek italára jobban kellene vigyázni. Nem lehet feltételezni. Az a több millió ember pedig éppen olyan gondviselésben kell, hogy részesüljön, mint a kevesebb millió.

Az a több millió kitesz legkevesebb 80%-ot. Ne számítsuk be a városiak pálinkaivóit. Tegyük föl, hogy ott megengedhető pálinkát isznak az emberek. De bőven kitelik a szám a nyomorult falukból. Már pedig ott minden ember. nem bortermelő vidéken bizony a jobb módú birtokosok is a spiritusból (Isten tudja hogyan) készített pálinkát iszszák. És ott minél földhöz ragadtabb szegény a nép, annál több pálinkát iszik, annál nyomorultabb erkölcsi, fizikai, anyagi és szellemi tekintetben.

A milyen mértékben szegényednek ezek a páriák, olyan mértékben gazdagodnak a korcsmárosok és minél butább a nép, annál nagyobb mértékben ömlik hozzá az alaposan kikészített pálinka.

Meg kell nézni legkivált a hegyi vidékeket, a Dunántúlt, Erdélyt, az északi és északkeleti felföldet, a Mezőséget, Szolnok-Doboka megyét, Szatmárt és Máramarost. Az a nép a jó pálinkát meg sem inná, neki az nem kell, neki az kell, amelyik marja a torkát. Erre szoktatták rá, s ő ezt szokta meg, mint az egykori ember a kozmás ételt.

Ennélfogva nem is kérne jobbat. Ugy se kapna. De hát miből is tudná megítélni, hogy az jó vagy ártalmas s milyen módon van készítve? Mig ő dolgozik a mezőn, turja a földet s törüli a verejtéket, addig a pincében hűsölve töltögetik, vegyítgetik, méregetik a folyadékot.

A ki talán inkább értene hozzá, hogy vajjon jó-e vagy rossz-e az a folyadék, az az ember talán rendesebb pálinkát iszik, ha egy kissé többet fizet is, vagy éppen bort, ennek jóságáról pedig gondoskodnak legalább a legújabb csodaidőben.

Hanem a nagy rész isz-za a spiritusból isten tudja mi módon készült maró folyadékot, hogy kevesebb legyen az étvágya és ne szégyelje, ha rongyba szakadozik a ruhája s hogy eltompult érzékébe temesse bele nyomorúságának a fájdalomát.

Tehát haszna is van a pálinkának.

Az a kérdés most hát, vajjon hogyan cselekszünk nagyobb jótékonyt a néppel: ha óvakodásra intjük, hogy tartozkodjék a pálinkaivástól, vagy pedig ha buzdítjuk rá?!

Borbély György.

Házi állataink járványos elvetélése.

Nem ismeretlen betegség ez nálunk és bizonyos, hogy sokkal gyakrabban fordul elő, mint ahogy adatainkból következtetnünk lehet. Ahol sok a baj, az apraját észre sem veszi az ember, a miből természetesen nem az következik, hogy apróbb bajok magoktól is megszűnnek, hanem sokszor az, hogy ezek a jelentéktelennek látszó betegségek terjednek, növekszenek és mire figyelmet vetünk rájuk, már komoly veszedelmet képeznek. A régi gazda, a ki ha többre nem is, csak 30—40

Bizonyítvány! 10 év óta használt eredeti „Eclair” permetezőről

„A szövegkörnyezetből 1892-ben készített Vermond felő Eclair permetező meg. ma is ugyanolyan kellemes és hatékony, mint akkor, hogy vele készült a munka képességre nézve egyenlő időszerűségben lévő permetező se nem sikerült.”
László Kálmán 1901. június 10.

(532.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest V., Alkotmány-utca 31. sz.

évre tekinthet vissza, igazat ad nekünk abban, hogy változnak, még pedig rohamosan változnak a viszonyok. A kulturának és a mezőgazdaságban is tért nyert belterjességnek, valamint a termelés terén szükségképpen meghonosított változatosságának nem csak előnyei, hanem hátrányai is vannak.

Ha időnk volna itt felsorolni, hogy az utóbbi 40 év alatt csak a növénytermelés terén hány ellenséggel kellett felvenni a küzdelmet a gazdának: bizony elszomorító statisztika lenne ez?

Igy vagyunk az állati betegségekkel is. A régi veszedelmes betegségek (keleti marhavész, lépfene, erdőkór, takonykór, sertésorbán stb.) részben teljesen megszűntek, részben okos szerű intézkedések, védőoltások stb. által a régi arányokhoz mérten tetemesen csökkentek. Jöttek azonban mások; részben teljesen ismeretlenek (sertésvész), részben azelőtt jelentéktelennek tartott (ragályos tüdőlob, gümőkór, újszülöttek fertőző tüdőlobja, köldökviszérlob stb.) betegségek, melyek a haladott állapotok közepette éppen olyan nagy érdeket veszélyeztetnek, mint a régebben ismert veszélyes bajok.

Ilyen terjedő és fejlődő veszedelem nálunk a járványos elvetélés is. Ma még csak itt-ott úti fel a fejét, persze sokkal több helyen, mint azt a mi járványstatisztikánk mutatja. Ez azonban szemmel láthatólag csak a fejlődés időszaka még, melyben ősi szokás alapján senki sem — még a szakemberek közül is kevés veszi komolyan ezt a bajt.

Elvetél egy-két tehén vagy néhány juh, hiszen az nem a világ, megtörtént az máskor is s legfennebb a cselédek vagy pásztorok lesznek meggyanusitva gondatlansággal, durva bánásmóddal, avagy elkapják a régi szájhagyományt: megütötték, megdöfték, megkergettek, megzabált, s ha ez egyik sem történt, akkor megkivánt az állat valamit, avagy megígézték.

Ezekből a feltevésekből azonban csak az a bizonyos, hogy az elvetélést tényleg erőművi, vagy vegyi hatások is előidézhetik. Az erőművi hatások rendszerint szórványosan idézik elő az elvetélést s többnyire a behatás mikéntje is kideríthető. Az ugynevezett vegyi hatások, melyek után főleg tehenészetekben vagy egyes nyájokban, falkákban tömegesebb elvetélések is felléphetnek, szintén kimutathatók.

ha figyelmesen kutatjuk az állatok takarmányozásának egyes körülményeit és ha az etetett takarmányt vizsgálatunk tárgyává tesszük.

Mindezek azonban csak elszórt esetek, melyek az egyes helyeken ritkán vagy soha nem ismétlődnek, míg az ugynevezett járványos elvetélés, ha szórványosan jelentkezik is, rövid szünetelés után visszatér, illetőleg újból fellép. Kezdetben tehát csaknem mindenütt valószínűnek látszik, hogy valamely véletlenül ható erőművi ok idézte fel a bajt; ámde mikor néhány nap múltán ismétlődik és így folyton rövidebb vagy hosszabb idő eltelte után fel-fel merül a betegség, akkor már célszerű lenne és célszerű is, szükséges is az okok után kutatni, mert csak némi elhanyagolás mellett, főleg ha az állatok tartása és elhelyezése (pl. az istállózás) kedvező a baj fejlődésére, megkezdődik a honosodás, a befészkelődés, amiből aztán felettébb sok károsodás származhatik.

Tehenészetünk szaporodnak, gulyabeli tenyészetünk kezelése is sok változáson ment és majd megyen át; juhászataink, valamint sertésállományunk kezelése és fejlesztése szintén arra utal, hogy nagy figyelemmel legyünk erre a fenyegető veszedelemre, vagyis ismerjük meg idejében és alaposan ezt a betegséget, hogy védekezni tudjunk ellene és magunkat a fenyegető károsodásoktól megóvhassuk.

A járványos elvetélés, mint már említém, csak gyakori fellépése és a fertőzött tenyészetben ismételt és mind gyakoribb felmerülése által különbözik a más okból beálló elvetéléstől. Az actust megelőzőleg 2—3 nappal a hüvelyből nyálkás kifolyás észlelhető, amit más okból keletkező elvetelésnél nem észlelünk, miután az vagy spontán, minden előzetes tünet nélkül áll be, vagy néhány napos általános rosszullét előzi meg, míg a járványos elvetelésnél az anyaállat teljesen egészségesnek látszik, sőt az elvetelés után sem észlelhető rajta semmi különös változás.

Ez a különben kedvező körülmény szolgál aztán okul arra, hogy az elvetelt tehén sem elkülönítve, sem különösebb gondozásba vagy kezelésbe nem részesül, ha csak a magzatburkok visszamaradása következtében később beálló nagyobb mérvű bűzös kifolyás nem teszi ezt feltétlenül szükségessé. De még az ilyen állapotban levő állatoknak is csak

elenyésző csekély százaléka kerül orvosi kezelés alá; ami együttvéve aztán annyit jelent, hogy a járványos elvetélést előidéző baktériumok akadálytalanul szennyezhetik az istállót és fertőzhetik az ott elhelyezett többi veinhes állatokat.

Miután pedig hazarészünkben már több helyet ismerünk, a hol a tehenek, juhok és sertések között tulságosan gyakori és évenként ismétlődik az elvetélés, a gondosabb gazdáknak azt a tanácsot adjuk, hogy legyenek erre a bajra figyelmesek és hajtsák pontosan végre az orvosi tanács szerint szükségesnek ítélt óvintézkedéseket.

Ezt pedig most már annyival inkább ajánlhatjuk, mert a betegség kóroktana éppen egy magyar tudós, Dr. Preisz Hugó vizsgálatai alapján teljesen tisztázva van. Nincs most már kétség a felett, hogy a bajt egy korynebacterium faj okozza, melyet Preisz alakotani és pathogen tulajdonságai szerint „*Corinebacterium abortus endemici*” névvel jelölne.

Ennek a bacteriumnak azonban nem annyira a neve, mint a tulajdonságai érdekelhetik a gazdát, miután ezen tulajdonságok ismerete adja meg az alapot az ellene való küzdelemhez.

Dr. Preisz szerint az abortus bacillus *sporát nem képez*, minek folytán *ellentálló képessége jelentéktelen, sőt jóval csekélyebb, mint sok más szintén sporátlan bacillusé*, úgy annyira, hogy még fejlett tenyészetei is hatástalanokká válnak 10—15 nap múlva.

Gyenge életűnek bizonyult továbbá ez a bacillus a magasabb hőmérsékkel szemben is; így 55 fokos vízben már 3 perc alatt elhalt. 0.05%-os sublimát oldatban 15 másodperc alatt-, 1%-os carbololdatban egy perc alatt-, 2%-os ecetsavban 10 perc alatt veszti el életképességét.

Hiba volna azonban ezen csekély fokú ellenálló képességből arra következtetni, hogy a bacillus az állati testen kívül hamar elpusztul, mert ez nem történik meg. Azt a gyakorlatias következtetést azonban levonhatjuk belőle, hogy a fertőzött istálló fertőtlenítése különös nehézségekbe nem ütközik, miután igen gyenge fertőtlenítő oldatok rövid idő alatt előlik a bacillust. Ezen alapszik a gyógyító eljárás sikere is.

Már említém, hogy a fertőző anyag fő-

TARCA.

A fecske családi életéről.

Irta és a kolozsmonostori gazdasági tanintézet 1902. május 28-iki zeneestélyén felolvasta: *Páter Béla.*

Dupont de Nemours azt mondja, hogy a fecske valamennyi madár közül kitűnik okosága és erkölcsi érzése által. Fiai iránt tanusított gyöngédsége; a fiatalok hálája a szülők iránt; a hitvesi, az anyai és a gyermekszereketnek minduntalan megnyilvánuló jeleit folytonosan észlelhetjük a fecskék körül s a fecskék mindezen érzelmeknek gyöngéd és szenvedélyes módon kifejezést adnak. A család minden egyes tagját ugyanaz az érzelem fogja el, melyet el nem hallgathat, hanem a melyet élénk csicsergéssel ki kell fejeznie. A legnagyobb szenvedéllyel csicsergik egymásnak folytonosan: szeretlek, te olyan szép vagy, te olyan jó vagy és nem hallgatnak oda, hogy mit szólnak a többiek.

Menault azt mondja, hogy a fecske szerelme nem egy pillanat szüleménye és nem csupán egy tavasz szerelmi időszakának eredménye, mint sok madárnál, hanem a valóságos házasság, mely az egész életre kihat és a melyet a kiérdemelt gyöngédség felbonthatatlanná tesz.

Ha a házasság egyikét elszólítja a hálál, akkor az özvegyen maradt társ csak ritka esetben éli túl hitvesét.

A fecskeszerelemnek és hitvesi hűségnek mintaképeül szolgálhat a következő eset, melyet *Reklam* 1853-ban megfigyelt:

Franciaország Ardiche departement-jában egy fecske verebekkel viaskodott, mely harcnak az lett a vége, hogy a verebek megölték a fecskét. A fecske társa csak elkésve érkezett a harchoz, a mikor társa már áldozatul esett volt a szerencsétlen küzdelemnek; a hazatért fecske ezután ismét elűzte a verebet és a fészekből kiesett fiait felcipelte a fé-

szekbe. Az özvegyen maradt fecske ezentúl egyedül nevelte fel fiait s őszszel útra kelt, mint rendesen. Következő tavasszal pedig egyedül tért vissza a régi fészekhez s azontúl egyedül és elhagyottan élte napjait és kerülte a többi fecskékkel való érintkezést.

Ehhez hasonló esetek igen gyakoriak. Ha utána kutatunk, észrevehetjük, hogy sok fecskéfészkekben csak egyetlen fecske lakik; egy-egy elhagyott bánatos özvegy, vagy búsuló férj, mely társának kimúlása után egyedül folytatja szomorú életét, az özvegyi hajlékban.

Ritka eset az, hogy az özvegyesre jutott fecske másodszor lépjen házasságra. Ilyen esetet ír le *Tillmann*, a mikor egy feleségét vesztett fecske kétszer házassodott újra és pedig csak másodszor boldogan.

Krcuznach mellett egy istállóban évek óta fészelt egy fecskepár s ott oly otthonos volt, hogy a tulajdonosnak fejére és karjára

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.



Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárak (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árúkat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége. 

forrását az elvetélt állatok méhéből történő káros kifolyás képezi. Ezért szükséges az ilyen állatok elkülönítése és gondos gyógykezelése, mely utóbbi a baj természetéhez képest a méheknek és hüvelynek valamely alkalmas fertőtlenítő folyadékkal (sublimát 1:800, karbolsav, kreolin vagy lysol 2-3% os oldata) való tartós (10-14 napig) öblögetéséből, kimosásából áll. Ezt a kezelést különben addig célszerű folytatni, míg a méh és hüvelyből a kifolyás teljesen meg nem szűnik, illetőleg ezek váladékának górcsövi vizsgálata alkalmával, abortus bacillusok már nem találhatók.

Olyan apaállat, mely elvetélt anyát fedezett vagy egyébként is fertőzésre gyanus, szintén gyógykezelés alá veendő olyképpen, hogy a vaszora az említett oldatok valamelyikével többször kifecskendeztetik. (=)

Jégverte gabonák kezelése.*)

Éppen aktuális az Erdélyi Gazda idei 21. számának 280-ik oldalán megjelent ilyen című cikk és vigasztaló mireánk jégtől $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ részben elvert gazdákra nézve, mert erőt ígér nagy veszteségeink keresztény lélekkel való elviselésére. Erre pedig ma nagy szükségünk van.

Szép májusi reggel volt — éppen vasárnap — mikor az Erdélyi Gazdában friss nyomdafestékekkel itatott eme sorokat olvastam, melyekhez mint mentő szalmaszálhoz teljes felbuzdulással, éledő reménységgel kapaszkodva mentem ki határunk Kakasdomb nevű fordulójába, hol összes levert gabonám — jégtől megtörve — heverték a párolgó buja földön... Magamban terveket készítettem a mentési actióhoz!

Szántóim talaja igen jó; azon minden gabonám a jég előtt legszebb fejlődésében állott annyira, hogy a maga nemében önhittség nélkül pályázhatott volna egy helyi érdekű kiállítás első díjaira. Elképzelhető tehát önök előtt, hogy milyen kétségbeesett ambícióval és minő üres zsebekre való kilátással állhattam én ott, mikor e nagy veszteségem-

*) Ennek a — sajnos — nagyon időszerű témának minél alaposabb és több oldalú megvilágítását nagyon is szükségesnek tartjuk és szeretnénk, ha minél több véleményt közölhetnénk lapunk hasábjain. Szerk.

is rászállt. 1873. nyarán a macska megölte a fecskepár egyikét, mely a tojásain ült. Az özvegy lett fecske két napig nagyon szomorú volt, de a harmadik napon eltávozott és negyednapra új feleséggel tért vissza, a mely egy kis huzakodás után az istállóba követte új férjét és leült a tojásokra. Következő napon azonban kirepült az új fecske asszonyka, hogy vissza se térjen többé. A bánatos férj szintén eltűnt. Az istálló tulajdonosnéja most azt hitte, hogy erre az esztendőre már vége lesz a fecskék költésének és kivette a tojásokat a fészekből. De mennyire meg volt lepette, a mint 10 nap múlva az özvegy fecske új feleség kíséretében visszatért az istállóba. Az új fecskeasszonyka, úgy mint elődje is, csak némi huza-vona után követte a férjét új hajlékába s az előhaladt idő dacára hozzáfogott a költéshez s három tojást még kiköltött a nagy vándorút megkezdése előtt.

Egy másik eset, mely egyúttal az okos és gondos előrelátásnak példája, a következő:

Münchenben történt 1875-ben, hogy az egyik ház kapuja alatt egy fecskepár fészkel. A fecskeférj éjjelenként a fészek mellett lévő csengő drótján helyezkedett el. Egyik éjszaka, mikor a házmesterhez csengettek, lebukott a dróton ülő fecske s a kaput kinyitó házmester, a ki gyertya nélkül jött, összetaposta a szegény fecskét. Másnap eltűnt az özvegyesre jutott fecske, — a fészekben 4 tojás volt. Csak délután tért vissza a fecske, egy másik fecske társaságában. A ház tulajdonosa kíváncsi volt, hogy az új fecske hol fog éjjeli szállást venni és megfigyelte a fecskék visel-

ből, mely számításunk (gazdák számítása) szerint 80% lehetett: a liquidáció alig térített meg negyvenet! A többit a mi még negyvenen felül volna, azt nem a jégverés, de a fagy, rovar kár, vetési légy szúrása, szalmadarázs csipése, a vetési hólyagláb(?) Thryps támadása, veréb verése, vízi vadak károsítása, rozsdá, ragya terjedése, szélvihar keletkezése a jégeső előtt, szélvihar keletkezése a jégverés alatt és szélvihar a jégeső után és ama „utósarjzás“-ba helyezett „biztos“ kilátás és még a biztosító intézetek sok más — bizalmat nélkülöző — tételei emésztették fel.

Ilyen körülmények között két kézzel kaptam ama tanácsok után, melyekből az elmaradt másik 40 illetve 60% kompenzálását remélhetem!

* * *

... És itt, bár fáj nekem és sajnálom bevallani, hiszen a reménység szintén egyike ama bizonyos paradicsomoknak, a melyből rosszul esik a kiűzetés... de ezután is lehorgadt fővel, reményem vesztve kellett hogy maradjak. Ne vegyék ezt önök a cikk értékkiszebitésének, mert a tanács, mi benne van, az mind jó, az mind szép, csak az én viszonyaim nem hozzá valók. Azt hiszem, ha viszonyaim speciális voltát feltárom: tudni fogja minden gazdatársam, hogy miben rejlik az ok, miben rejlenek az okok, melyekért ez a tanács nálam nem aplikálható.

Az ok első sorban, hogy az ajánlott *lekaszálás* a jégverés három hete óta nem volt végrehajtható, az mivel a jégesővel nedvességet is kapott a földem, sőt mivel a jégeső utáni esők révén még többet kapott és hogy e révén ama bizonyos utó sarjzás*) látva: nem mertem a jégtől sérült anyagabona lekaszáásával a sarjon is sebet okozni. Más helyt talán szerencsésebbek voltak! A jég például eső nélkül is eshetett s a rá jövő száraz idők folytán a kaszálást a talaj megtaposása nélkül is lehetett eszközölni. Nehezen képzelem el, hogy még egy ilyen esetben is hogyan tudnám, aránylag kevés, alig 15 hold őszebúza, 15 hold árpa és 15 hold zab és 10 hold rozs vetésemet május derekán, vagy éppen ma — kézi kaszával lekaszálatni?!

*) Olyan másodvirágzás ize van ez utósarjzásnak és olyan utolsó reménység formája!

kedését. Az új fecske szintén a veszedelmes helyre helyezkedett el t. i. a csengő drótjára. A mint azt a tojásokon ülő fecske észre vette, nyomban odasietett társához és leszorította a drótról. A leszorított fecske azután a kapunak egy kiugrására szállt, de miután az nagyon keskeny volt és igen kényelmetlen nyugvóhelyül szolgált, visszatért a kényelmes helyet adó drótra. De a költő fecske újra leszorította férjét a drótról, és azt mindannyiszor ismételte, míg férje végleg el nem helyezkedett a kapu kiugrásán. Azonban nincsen szabály kivétel nélkül. Ne ütközzünk meg azon, ha ez a fecske hűségére is áll. Mint nagy kivétel, megemlítsük méltó a következő hűtlenségi eset:

Egy sziléziai városka sörházának vendégszobájában 1871. óta egy fecskepár fészkel s nem zavartatta magát a korcsma zaja által, a gyakori ajtónyitogatást pedig ki- és berepülésre használta fel. A vendéglős nagy érdeklődéssel kísérte a fecskék viselkedését és 1872-ben azt észlelte, hogy egyik nap az egyik fecske idegen fecskével tért a fészekhez, a min a fecskének otthon várakozó törvényes neje végtelenül felháborodott és ennek azután igen heves harc lett a vége. E harc azonban balul ütött ki a törvényes fecskefeleségre nézve s ezért a vendéglős segítségére sietett és megakartta fogni a házi béke megromtóját, hogy kitegye a szabadba. Tévedésből azonban az öreg költő fecskét, a törvényest fogta meg, s ez nyomban vissza is repült a fészekhez. Fészket oly erőlyesen védte, hogy a hűtelen pár kénytelen volt tovább állni és új fészek építéséhez hozzá látni,

Lekaszálatni kézi kaszával, hiszen kaszálócip abban a zürzavarban nem működhetik. Hogyan volnék képes?

De vegyük ezt lehetőknek! Megtartom a tanácsot: lekaszálok. Megtartom a tanácsot tovább is: emberi és igás erővel kihordanám földemről a jégverte növényt. És itt következik a másik ok, hogy nincs a kihordandó gabonát hova tegyem, a hol majd — a tanács értelmében — „takarmánynak kell megszáritani.“ Ez a „más hely“ nálam répa, tengeri, zabos bükköny, lóherrel vagy jégverte más gabonával van bevetve, közel fekvő rétjeim fűvére rá nem hordhatom, fekete ugarom (notabene tavaly tengeri volt benne) lerakásra s a száritásra nézve alkalmatlan, de meg ha alkalmas volna is, forgómban a búzára lévén tartva: területileg csak akkora, hogy az összes jégvert gabonák rajta el nem férhetnének. Hátra volnának még a legelőim. Na aztán tessék valakinek a kakasdombi határ legtávolabbi részére s hozzá hegynek beálló magasságba oda hordani! Eme tanács kaszálás, kihordást illetőleg a kivitelben elháríthatlan akadályba ütközik.

Éppen így vagyok a következőkkel! Mintha az én nyomorúságomból vette volna a cikk írója a képet, a melyen segíteni óhajt, mert a következő tanács szövegében találni látszik: tudniillik, „ha a földet nagyon megverte a jég vagy elárasztotta a víz, úgy ajánlatos közvetlenül a kaszálás után jól megfogasolni.“

Az én földemet a ki még látta, nem mondhatta, hogy nincs eléggé elverve, sőt az is igaz, hogy a víz elárasztotta és pedig elárasztotta úgy, hogy vastag iszap réteget rakott alá s így itt a fogasolás ismét több okból lehetetlen.

De másnál, ha pl. iszap nélkül árasztott a zivatar: úgy ha a kapálás, kihordás nehézségein túl van az ember, a fogasolás tényleg nem árthat.

Nálam jelenleg nem fordult elő az az eset, hogy a jég kalászában érte volna a vetést, a mely esetben a vetést tanács szerint a lekaszálás, fogasolás után még meg is kellene trágyázni.

Szinte sajnálom, hogy ilyen körülményes szakszerű védekezést körülményeim meg nem engednek anyagilag azonban csak örülhetek neki! Szépen is néznék ki, ha egész véletlen

melyet a régi fészek közelében kezdtek építeni. Az elhagyott fecsketárs, mely hajlékát csak egyes pillanatokra hagyta el, a midőn u. i. a másik két fecske távol volt, ezt a dolgot csendes szomorúsággal nézte. Más fecskék is jöttek-mentek és mintegy szemlélt tartottak a dolgok folyása fölött. Egy néhány nap múlva azonban úgy látszik, elhagyta a magára maradt fecskét régi erélye, mert az új pár neki rontott, kegyetlenül megtépázta és teljesen legyőzve kikergette a fészekből és a szobából. Erre azután az új pár abba hagyva az új fészek építését, elfoglalta a régi fészket és nemsokára hozzáfogott a költéshez.

Vannak olyan esetek is, hogy a fecskék fészkekre nem száll családi áldás és a fecskepár azért mégis boldog, hű marad és állhatatos. *Schacht* irt le olyan esetet, a mikor egy fecskepár a legboldogabb házasságban élt, de egyetlen egy fiókájuk sem volt. A fecskeasszonyka néha órák hosszáig ült a fészken, míg a férje a hangművészet minden tehetségének igénybevételével szórakoztatta szeretett társát.

Csodálatraméltó tehát az a ragaszkodás és kitartó szeretet, mely a házastársakat állandóan összeköti, úgy, hogy az a momentum sem ad nekik okot a házasság felbontására, a mely bizony az embereknek sokszor válás oka. Pedig a madár mégis csak szabadabb az embernél, őt nem köti sem társadalmi szokás, sem állami törvény és mégis betartja az erkölcsösség szabályát.

De még a fecske családi élete is csonka volna, ha hiányoznék belőle a családi életnek

három négy héttel később ér (vizáradás nélkül is!) e csapás; például akkor ér, a mikor gabonám már fejben van, mert akkor a mentési aetiót — június 10-ike körül — így kellene végrehajtsam: le kellett volna *kassálni*, *kihordani* bizonytalan távolságba az összes jégvert gabonát, azután ott takarmánynak *megszáritani* éppen az első kapálás derekán, mikor a legjobb rétejeinket harmadába alig veszik ki. Valjon miféle kilátással vették volna ezt a csévé, bogos szalmájú s utoljára is sok munkával, sok kockázattal járó s eredményeiben bizonytalan kiszáritását a jégvert tömegnek?

Vagy talán házilag?! . . . Na aztán ezek után jönne a *fogasolás* és végre a *trágyázás*! Talán az Egyiptomi viszonyok azok, a melyek ezt a többi gazdasági munkák mellett megengedhetnék nekünk!

De lássuk most, ennyi szorgalmas munka után mit is remélhetünk? Mi kompenzálná erkölcsi és anyagi kiadásainkat? Legkedvezőbb viszonyok között — tehát mikor a gazdaságra nézve kedvező összes factorok együtt működhetnek — (száz esetből 8–10-szer) ez a munka többlet talán némi kielégítést talál. De ha utósarjazásod, legyen bár ma elég buja: ne remélj tőle sokat, hogy ebben a reményben számító eszedet félre téve, kelletnél többet áldozz reá. Hiszen ott bujkálnak a szomszéd bokorban az orvul támadó ellenségek, melyek a különben is vérevesztett tőke ifju sarjazását például kívánják ejteni. Ott van először a széna szárító júniusi nagy meleg; a fiatal hajtás, a mely nőni szeretne, nem tud fejlődni, mert laikus eszünkkel kifejezve: *megszorítja* a szárazság. Elkezd kálást hányni idő előtt. És minő kalászt? Gyöngét, sinylődőt, mely erő nélkül kezd a virágzáshoz. Szemzés idején gyengén köt s az egész alig tud lábra kapni. Fejlődésében el lévén késve, fejletlen állapotban csak belezökken a *rozsa* uralkodásának idejébe. Na aztán a rovar károk, a melyek a gyengén fejlődő s gyenge ellenálló képességgel megáldott terményen könnyen erőt vesznek. Ilyen körülmények között milyen legyen a termés? Erről jobb nem szólni, ne szóljunk még akkor se, ha valakinek módjában volt összes gabonáit meg is *trágyázni* (?)

Lehorgasztott fővel mentem haza Kakasdombi Marathsnomról! Mit tegyek? Szégyel-

lem, hogy speciális viszonyaim csak nekem nem engedik meg, a mi másoknál végrehajtható Gyáva tehetetlenséggel felre vonultam s pusztá szemlélője lettem a természet utánpótló erejének. Buza és rozsmat a hol buja volt s az aljban megdőlt, igaz hogy lekaszáltam, mert ha ott hagyom, a beálló rothadás a gyökfejet veszélyeztette volna s az utósarjazás itt semmiképp nem állhatott volna. A lekaszált búzát, rozst ki is hordtam, nem messze, csak a szélre, a hol a szárítást melőzve, lucernával bezombolyáztam. A további fejlődését gabonáimnak a természetre bízom. Mély talaju, rendszeresen lágyított földjeim némi garantiát nyújtanak, hogy magokra hagyva is tesznek valamit . . . És várom a fejlődést, de ha úgy fogom majd tapasztalni, hogy a szárazság, rozsa, rovarkár stb. miatt sok eredményre nincs kilátás: keverő szántást alkalmazva, mint zöld trágyát, alátakarom s földembe őszszel újra búzát vetek.

Tavalyi gabonáimnak, mivel a fejlődésben ezek még nem voltak úgy előre haladva — csak annyit teszek, hogy a víz levezető barázdákat, melyeket a jégesővel rendszeren jární szokott, záporok beiszapoltak: kitakarítottam.

Fenn emondottakból a „jégvert gabonák kezelése“ tanácsait nem aplikálhatván gazdaságomban: azok sikerei nélkül kell maradnak!

Egyet azonban tanultam mégis belőle: (a mely mint fiatal gazdára nem is olyan nagy szégyen!) megtanultam, hogy jégverte gabonáim felújítása körül mit nem tudok tenni. Hegymező, 1902. május hó 31.

Jégvert gazda.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet ig.-választmányi ülése.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet május hó 30-án délután 1/2, négy órakor tartotta május havi rendes igazgató-választmányi ülést.

Elnökölt: Cs. Szabó József f. h. t., elnök.

Előadott: Tokaji László titkár.

Jegyzett: Éber Ernő s. titkár.

Jelen voltak: Gr. Béli Ákos, Reich Albert, br. Mannsberg Sándor, Benkő Mihály, Macskási Pál, Gyárfás Benedek, Nagy Lajos,

Tóth Zsigmond, Molnár. Sándor jogtanácsos, Jakab László és Nagy Dezső ig.-vál. tagok.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri: Reich Albert, Gyárfás Benedek és Nagy Dezső tagokat.

1. Mult április hó 3-iki ülés hitelesített jegyzőkönyve felolvastatván — tudásul szolgál.

2. Az egylet pénztárának mult havi forgalmáról szóló jelentés felolvastatván:

18802 kor. 23 fill. áthozattal,

1815 „ 23 „ bevétellel,

4124 „ 63 „ kiadással és

16492 „ 83 „ maradvány-átvitellel

— jóváhagyó tudásul vétetett.

3. Egyleti *titkár* előadja a földmivelési miniszternek 3066. sz. leiratát, melylyel a Dr. Koós Mihály és Fokányi László által összeállított „Állategészségügyi Rendelet“ című könyv pártolását és terjesztését kéri az egylettől. — A könyv megrendelését az egylet részére és a gazdák figyelmébe való ajánlását ülés elhatározta.

4. Ugyan ő előadja Darányi miniszternek a székely kormánybiztosság ügyében 4515. sz. alatt kelt leiratát, melyben tudatja, hogy Sándor János marostordai főispánt a székely földmivelő nép gazdasági felsegélyezésére indítandó állami akció vezetésével megbízta s részére az egylet támogatását kéri. Bejelenti, hogy az elnökség azonnal feliratban válaszolt a miniszternek, örömmel véve tudomásul az egylet intencióinak megfelelő intézkedést s hogy Sándor Jánoshoz is üdvözlő átiratot intézett.

Igazgató választmány az elnökség által e tárgyban tett intézkedéseket egyhangulag jóváhagyó tudásul vette.

5. Az egylet elnöksége által Darányi miniszterhez intézett azon kérésre, hogy a hozánk tanulmányuttra készülő angol gazdák Erdélybe is hívassanak meg — a miniszter arról értesíti az egyletet, hogy az ezúttal nem volt kivihető. Tudásul szolgál.

6. A Fesztetszoborbizottság meghívása folytán a június 8-án, Keszthelyen tartandó szobor-leleplezési ünnepélyre — igazgatóválasztmány kiküldi az egylet képviselőit: dr. Szentkirályi Ákos választmányi tagot és Tokaji László titkár.

7. A segessvári komló-szövetkezet június 9-iki közgyűlésére: Somogyi Albert választmányi

egy igen gyakori jelensége: a féltékenység. Még ilyen is fel van jegyezve. *Schacht* jegyzett fel ilyent. Ő ugyanis Feldramban észlelte, hogy egy törvényes házasságban élő fecske igen heves harcot folytatott az idegen betolakodók ellen; ez a harc egy izben oly heves volt, hogy biztosan a betolakodó halálával végződött volna, hogy ha emberi kéz meg nem menti a szorongatott fecskedonjuant. A mint a vetélytárs el volt űzve, a törvényes férj neje közvetlen tőszomszédságában helyezkedett el és igen élénk csevegést kezdett vele és mind a két madárka közbe-közbe erős fejbiccentéssel kísérte csevegését. Ezen jelenet megfigyelője úgy véli, hogy a férj megszidta nejét, mert bizonyára figyelmesebb volt az idegen betolakodó iránt, mint a hogyan kellett volna.

Mint nagy kivételt és ritkaságot említi R. Meyer, hogy ő egy kétnejűségben élő füsti fecskét figyelt meg. A férj két fecskéfészket mondhatott magáénak és mindegyikben várta egy szerető hitves. A két fészek nem is volt messze egymástól és a két költő fecske egészen jó viszonyban volt egymással.

Mindezek az esetek azonban csak igen ritka kivételek, rendszeren a legszigorubb erkölcsösségben él a fecske.

Az anyai szeretetnek is mintaképeül szolgálhat a fecskemama.

Sigismund írja: Felejtetetlen lesz előttem egy füsti fecske, mely amint növekedő kis családja részére szűkült a fészek, éjszakára az ablakom előtt álló bodzafára költözött át. Minden este kijelölte fiainak a he-

lyet, oktatta őket mielőtt elaludtak volna, úgy látszik ismételtlen megszámlálta őket és nem hunyta be előbb a szemét, míg a kis sereg el nem aludt. Hajnalban pedig a mama ébredt fel elsőnek és szemlét tartott kis családja fölött.

Az anyai szeretetnek kifolyása az is, a mikor a fecskeszülők vándorutjokat, amelyet pedig pontosan be szoktak tartani, annyira halasztják, míg fiaik őket nem követhetik. *Müller* észlelte, hogy több fecske pár a még ki nem fejlett fiai kedvéért annyira visszafojtotta a vándorlás hatalmas ösztönét, hogy októberig halasztották a nagy út megkezdését, amikor azután fiaikkal egyszerre útra keltek.

A fészek alja rendszeren 5, néha 6 fehér alapszinen rozsdabarnásan és szürkés ibolya szín pettyezetett tojásból áll. A költést, mely 2 hétig tart, a házastársak felváltva végzik. Már ez a körülmény is, mely szerint a legnagyobb szeretettel osztoznak a költés fáradságán, de még inkább a fiai felnevelése és dédelgetése körül kifejtett gondosság bizonyítja a fecske rendkívül nagy mértékben kifejtett finom családi érzékét. A melegséges, például vonzódás a fecske családi életének kiszökkenő alapvonása.

Mily örömmel nézzük naponta, amint a fecske gondoskodó odaadással bevillan az eresz alá, hogy falatot vigyen éhező apróságának szok megható csicsorgással tátogatják sárga szájukat anyjuk elé. Pedig hogy mennyi gondot és fáradságot igényel egy ilyen kis fecske család felnevelése, azt megítélhetjük *Vidonyinak* megfigyeléséből, a ki észlelte, hogy

egy fecske pár reggeli 4 órától esti 9 óráig 538-szor hozott élelmet fiókáinak; még pedig legsűrűbben esti 7 és 8 ora között, tudniillik ezen 1 óra alatt 62-szer. Az anyai gondosság, az atyai figyelmesség továbbra is vezeti a fiatalokat.

Miután a fészekből kirepültek, egy ideig a közeli tetőzetten, száraz galyakon tartozkodnak s a szülők addig táplálják őket, míg ügyesebbek lesznek. Azután tanítgatják őket repkedni és legyeket fogni. Éjjelre pedig az egész család a fészekhez húzódik s valami dróton vagy lécen éjszakázik. Később az egy istállóban kikelt fészekaljok össze is verődnek és együtt alusznak ilyen választott, bölcsőjüktől nem igen távol eső helyen. Juliusban másodszor költének, de ekkor már csak 3–4 tojást. Néha el is késik ez a költés augusztusig.

A családi összetartozandóság szép érzése is jellemzi a fecskét. A kikelt fecskék hálás szeretettel csüngnek szüleiken és néha meg-esik, hogy segítségükre vannak szüleiknek a fiatalabb testvérek felnevelése körül.

Toussenel megfigyelte, hogy az első költésből származó fiatal fecskék alig hogy a fészket elhagyták, mindjárt segédkeztek szüleiknek a második költés felnevelésén és a nyár végén úgy buzgólkodtak kicsiny testvéreik felnevelése és etetése körül, hogy ezen kis benjaminok mindegyikének két-két dadája is jutott. A fecske táplálékát főleg a szunyogfélék és egyéb apró repülő rovarok képezik. A méhészek ugyan panaszkodnak, hogy a méheket is összefogdossa, de az inkább eset, inkább csak a fulánk nélküli he-

tagot és Éber Ernő segéd titkár küldi ki a választmány.

8. Egyleti titkár előadja a „Magyarországi Vidéki Sörfőzők Egyesülete átiratát, melyben — március 25 iki közgyűlésük határozata folytán és az akkor eszközölt alapszabálymódosítások értelmében — arra kéri fel az egyletet, hogy az erdélyi komlótermelőket az ő egyletükbe való belépésre buzdítva, a termelőket és fogyasztókat egy közös egyletben tömörítse.

Igazgató-választmány a tervet helyeselve, kiküldöttéi útján a segesvári komlószövetkezet idei közgyűlése elé terjesztetni határozta azt.

Előbbi tárggyal kapcsolatban előadván Csérer Lajos ig. vál. tagnak — mint kiküldött képviselőnek — a „Magyarországi Vid. Sörfőzők Egyletének“ március 25 iki Budapesten tartott közgyűléséről szóló jelentése — az ülés helyeslő tudásul veszi azt.

9 A Pestvármegyei Gazdasági Egyletnek Darányi miniszterhez intézett és ide is megküldött felterjesztését, mely a Magyar Malátagyárosok Egyesületének a vám és kereskedelmi szerződések megújítása alkalmából kidolgozott, emlékirata intencióval szemben a hazai árpa kivitelének védelmét kéri — helyeslő tudásul veszi a választmány és annak hasonló szellemű felterjesztéssel való pártolását elhatározza.

10. Előadatulán a VI. Honvédkerület meghívója a június 10-én tartandó szállítási tárgyalásra, arra az egylet képviselőjében való megjelenésre: Nagy Dezső vál. tagot és Tokaji László titkár küldi ki a választmány.

Éber Ernő s. titkár javaslatára elhatározza a választmány, hogy a közös hadsereg szállítási feltételeinek a gazdaközönségre nézve hozzáférhetőbb és helyesebb irányú módosítása céljából felirattal fog az illetékes miniszterekhez fordulni.

11. Titkár előadván az erdélyrészi telepítések érdekében április 24. és 25-én Maros-Ludason és Dretrehemben a földm. miniszter által tartott értekezlet eredményét. Ülés a jelentést tudomásul véve, Gyárfás Benedek indítványára elhatározza, hogy felirattal fogja javasolni a telepéseknek kiosztott ujonan ültetett akácerdőknek 15 évig való haszonbérmentesítését, miután azoknak használása addig úgy sem lehetséges.

12. Titkár bejelenti, hogy az egyleti iroda-helyiség ügye a múlt ülés határozatának megfelelően elintéztetvén, az a folyó évi október 1-től Petőfi-utca 7. szám alá helyeztetik át. Ülés a jelentést tudásul veszi.

13. Az egyleti pata-utcai kert-telek parcellázásáról szóló jelentés helyeslő tudásul vétetvén, igazgató-választmány a telkek értékelésére: Gyárfás Benedek, Nagy Lajos, Benkő Mihály és báró Mannsberg Sándor tagokból álló bizottságot küld ki Egyéb felmerülő intézkedések megtételét a választmány-elnökségre bizza.

14. A baranyamegyei és alsófehérmegyei társaságoknak az Erd. Gazd. Egylet több rendbeli felterjesztéséhez való csatlakozása — helyeslő tudásul vétetik.

15. Egyleti elnök indítványára egyhangulag elhatározza a választmány, hogy br. Bánffy Ernő alelnökhöz, édes anyja: özv. br. Bánffy Dánielné elhalálózása alkalmából részvétiratot intéz s annak átadását — Gyárfás Benedek, Reich Albert és Matskásy Pál vál. tagok útján eszközöli.

16. Az egyletnek három nagymunkásságu választmányi tagja: Gajzágó Antal, br. Kemény Béla és Seethal Ferenc közelebbről elhunván, az igazgató-választmány részvétét jegyzőkönyvileg és az özvegyekhez intézendő részvétirat útján határozta a választmány-elnökségre bizza.

17. Ujon belépett r. tagul bejelentetik: Geltsch Lajos kolozsvári lakos.

18. Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyletnek június 5-én tartandó első vál. ülésére választmány az egylet képviselőjében kiküldi br. Fósika Gábor alelnököt, dr. Szentkirályi Ákos és Gyárfás Benedek vál. tagokat.

19. A gyergyó-alfalui tűzkárosultak segélyezésére az ülés 50 korona adományt szavazott meg.

20. Egyleti titkár ajánlatára a néhai H. Haller Ferenc által 1832-ben írt „Szőlőfajták leírása“ című kézirat könyv, javaslattétel és esetleges kiadás céljából az irodalmi szakosztályhoz tétetett át.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület I. rendes választmányi ülése.

Folyó hó 5-én Kolozsvárt, az E. G. E. helyiségében tartotta meg az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület első rendes választmányi ülését.

Elnökölt: Lészai Ferenc, az egyesület elnöke,

Előadott és jegyzett: Éber Ernő, egyesületi titkár.

Jelen voltak: Deák Ignác alelnök, Barra Mózes, Both György, Csomoss Miklós, Fodor Ferenc, Gönczy Mihály, Jakab László, Kovács Béla, Szabó T. Károly, Szász Ferenc, Sebestyén Arthur, Tokaji László, Veress Béla e. tagok; dr. Papp József jogtanácsos, Bocsaánczi László e. pénztáros; az E. G. E. képviselőjében dr. Szentkirályi Ákos; a kolozsvári gazd. tanintézet részéről Csérer Lajos és Rázsó Imre tanárok.

1. Elnök az ülést megnyitja, örömmel üdvözlö az első választmányi ülésen megjelenteket és bár az egyesületi alapszabályok a jóváhagyási záradékkal még vissza nem küldettek, az egyesület az egyesületi törvény értelmében megkezdheti működését. Ez a működés teljes mértékben oda kell irányuljon, hogy az erdélyrészi gazdatisztek társadalmi helyzete, anyagi és szellemi viszonyai javuljanak. Ez az egyesület célja és ezt céltudatos együttműködéssel el lehet majd érni. Az Erdélyi Gazdasági Egyletben erős támasza lesz az egyesületnek, amit az már bizonyított azal is, hogy helyiségében helyet adott a gazdatiszti egyesületnek, hivatalos közlönyül átengedte az „Erdélyi Gazda“-t és s. titkárnak megengedte, hogy az egyesület ügyeit vezesse.

Indítványára ülés köszönetet mond az E. G. E.-nek eddigi támogatásáért, a vál. ülésen való képviseltetésért és fölkéri, hogy gyűlésein mindig képviseltesse magát.

A jegyzőkönyv hitelesítésére — Deák Ignác és Kovács Béla vál. tagokat kéri föl.

2. Egyleti titkár jelenti, hogy a Gazdatisztek Országos Egyesülete az alapszabályok értelmében az egyesület választmányába május 4-i közgyűlésének határozata alapján képviselőül Ajtay Bálint magyar-igeni földbirtokest és Engi Elek komlódi gazdatisztet küldte ki. Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület elnöksége részéről képviselőül megnevezett Deák Ignác alelnököt és Éber Ernő titkár az orsz. gazdatiszti egyesület választmányának tagjai sorába beválasztotta.

Ülés az elnökség jelölését jóváhagyja, az országos gazdatiszti egyesület átiratát tudomásul veszi és a nevezettekkel kiegészíti a választmányt.

rüket csipí el. Temérdek káros rovar pusztítanak a fecskék és megtisztítják a ház, a kert, a gazdaság táját a különféle káros és alkalmatlan repkedő bogárságtól. Míg a legelésző jóságot is sűrűn látogatják és megszabadítják az alkalmatlanokodó légyféléktől. Zsákmányukat repülve csipí el, sőt még vizet is repülés közben isznak lecsapkodva, csókolgatva a víz tükrét, néha egy kis fürdőt is kockáztatva. Szárnyukban van erejük, a levegő az elemök; a földre éppen csak a fészekanyagért szállnak. Ha beköszönt az ősz s eleséghiány áll be, itt hágy bennünket a fecske.

Augusztus közepén már a legnagyobb része készülődik az útra. Kiemelkedő épületekre, tornyokra, templomokra gyülekeznek és naponként gyakorolják magukat. Kiszaszony napjára a főtömeg már el is búcsúzik. Üres lesz a hely, a hol még pár napja összesereglettek. A telet Afrikában és Dél-Ázsiában tölti. A földközi tenger fölött való átkelését, mely bizony nagyon kifárasztja és kimeríti szegény madarunkat, felhasználják a földközi tenger mentén lakó népek az eleséghozott fecskék tömeges legyilkolására.

Gonosz emberek halomra gyilkolják a hozzánk siető fecskeseregket, úgy hogy százekenként hullanak el. Ez az oka annak, hogy tavasszal még egy harmada sem tér vissza azoknak, a melyek ősszel elbúcsúztak tőlünk. És bármilyen szomorú ez a tény, ellene még sem tehetünk semmit. Sem a mi kormányunk, sem a többi államok kormányai nem elég hatalmasak arra, hogy a fecskepusztításnak gátat tudnának vetni. A dél-európai népek,

első sorban az olaszok igazi vandalizmussal pusztítják a nagy tengeri útról fáradtan, kiéhezetten és bágyadtan odaérkező fecskéket. Gépen kötött óriási hálókkal elrekesztik a völgyeket, a merre a fáradt fecskemadár vonul. Három madárfogó pár óra alatt 14000 fecskét hálózott össze és gyilkolt meg.

Az olasz, mint sok másra, úgy a fecskére is megéhezik és a sült stiglic és macskapecsénye mellett a fecske is szerepel az étlapján, mint kedvelt eledel.

Az olaszokon kívül a spanyolok is pusztítják, noha a spanyol közmondás azt mondja, hogy a ki fecskét öl, anyját öli meg. Dél-Franciaországban és Egyiptomban is pusztítják e kedves madarunkat. Ez utóbbi helyen nem is annyira táplálék szerzés végett fogja és öli a beduin a fecskét. Hanem azért, hogy a művelt nyugat világvárosaiba eladhassa. Tömegesen kerül u. i. a holt fecske Párisba és Londonba kalapkereskedők üzletébe.

Horoggal, puskával, bunkóval pusztítják a szegény fecskét, sőt a modern eszközöket is igénybe veszik erre a célra: drótokat vonnak, melyeken a fáradt fecskék, úgy mint a táviró drótokon szoktak, nagy számban gyanútlanul megpihennek. Ekkor erős villamos áramot bocsát a madárfogó a dróton át és százanként és ezrenként hull a madár, mint a légy. A madárfogó azután összeszedi, csomóba köti és piacra viszi a fecskét.

Mindaz ellen pedig hiába való minden küzdelem. A német kormány megpróbálkozott, hogy ezen az állapoton segítsen és közben járt az olasz kormányhoz, de hasztalan, az

olasz kormány nem hajlandó ez ügyben eljárni, mert a fecske és a sok különböző vándor énekes madár, ott néptáplálékszámba megy.

Az olaszok éhes gyomrával tehát még a németek hatalmas császára sem tud megküzdeni.

A pusztítás második elősegítő tényezője a divatkereskedő, a ki nem riad vissza semmiféle áldozattól, hogy az új évadra szép, madártollal diszitett kalappal kedveskedjék a hölgyeknek, és nem sajnál semmiféle madarat, hogy azt megnyúzva részben vagy egészen oda ne tűzze a női kalapra, a divat koronájaként. És ki merne a divattal szembe szállni?

Nem marad tehát egyéb hátra, mint védjük fecskéinket itthon, ne üzzük és ne pusztítsuk el, hanem adjunk nekik készséggel szállást az ereszkünk alatt, meghálálja ő azt nekünk sokszorosan. A mi népünk nem is bünti a fecskét, hanem védi mindenfelé, úgy tartja a néphit: hogy a hol fecske fészkel, ott boldogság honol és abba a házba, a hol fecskék fészkelnek, nem üt a mennykő. Kerüli pedig azért, mert a fecske Isten madárkája. S jaj annak, a ki lepiskálja a fecskéfészket. Megbünteti az Irt ügy is, hogy tehene véres tejet ad.

A milyen örömet kelt fel bennünk tavasszal a jövetele, oly kelengolón hat ráunk a távozás, mert ilyenkor előttünk a tél. A tél pedig a pusztulás, a vég személyesítője. Beszédrel és aggodással ereszkünk a fecskéinket, azzal a kívánsággal, hogy ne érje őket balélet hosszú vándorútjuk alatt.

3. Egyleti titkár jelenti, a) hogy az egyesület megalakulása óta belépett: 11 *alapító* tag és 118 *rendes* tag. Tudásul vétetik.

b) jelenti, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet f. évi február 26-i választmányi ülésén egyesületünk részére 3 éven keresztül évi 250 korona segélyt szavazott meg. Közönnettel tudásul vétetik.

c) az eddigi működést illetően előadja, hogy az természetszerűen első sorban a tagok gyűjtésére irányult. Az egyesület ügyvezetéséhez szükséges könyvek beállították. Állásközvetítés ügyében elintéztetett 12 beadvány, gazdatiszteknek tanács adatott a gt törvényt illetően 11 esetben. Tudásul szolgál.

4. Pénztári jelentés szerint *bevétel* volt: a gazdatiszti alap 404.70 K. (Alap-két alapítvány 400.— K. 804.70 K.) tőke tagdíjakból 1065.— K. E. G. E. segélye 250.— K.

összesen 2119.70 K.

Kiadás:

Nyomda-, postaköltség, papírosszámla és segélyezés 212.40 K.

maradvány 1907.30 K.

Ezen összegből mint alaptőke takarékbetétbe helyeztetett 804.70 K. a fennmaradó készpénz pedig kamatozólag kezeltek. Tudásul vétetik.

5. Tisztviselők *javadalmazását* ülés a jelenlegi vagyoni állapot szerint további határozásig következőkben állapítja meg:

Titkár javadalmazása évi 480 K.
jogtanácsos tiszteletdíja 120 „
pénztárnok 240 „

6. Az „Erdélyi Gazda“ szerkesztő-kiadójaival a megállapodás oly értelmű, hogy az „Erdélyi Gazda“ mint hivatalos közlőny *díjtalanul küldetik meg mindazon tagoknak, a kiknek az más címen nem jár.* Az egyesület a kiadó önköltségeinek fődőzésére a küldendő lappéldányok száma után fizet évi 5 korona előfizetési díjat. A hivatalos közlőnyben díjtalanul fölvetetnek az egyesület hivatalos közleményei.

7. A tagok gyűjtésének szervezésére nézve — ülés azt határozta, hogy a meglévő gazdatiszti névsor kinyomatandó és a választmányi tagoknak megküldendő, hogy saját vidékükön a még be nem lépett gazdatisztek az egyesületbe való belépésre bírják.

8. A *gazdatiszti nyugdíj* ügyében — ülés a tagoknak figyelmébe ajánlja és megküldi a „Mezőgazdasággal és Erdészettel Foglalkozók Nyugdíjintézete“ alapszabályait.

9. A *gazdatiszti állásközvetítés* kérdésének megoldására többek között hozzászólása alapján ülés határozza, hogy: a) a hivatalos lapban az állást kereső tagok kereslete — név megnevezése nélkül — hétről hétre publikáltassék; b) az összes nagyobb uradalmak fölkeressenek, hogy megüresedő állások betöltésénél vegyék igénybe az egyesület közvetítését; c) e célból állandó érintkezésben legyen az egyesület a kolozsvári gazd. tanintézettel is; d) az egyesület részéről történő ajánlások mindenkor előzetes, a választmányi tagok útján való tudakozódás alapján történik; e) az állásközvetítés csak egyesületi tagok részére eszközöltetik.

10. Egyleti titkár bejelenti, hogy az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* az egyesületi tagok részéről és a tagság jelzésével ellátott ivenként történt tüzbiztosítások díjösszege után 5, jégbiztosítások díjösszege után 4%-ot ajánlt föl az egyesület javára. Jelenti, hogy az eddig ily módon eszközölt biztosítások után a társaság 104 K. 35 fillért irt az egyesület javára. Ülés a bejelentést helyeslő tudásul veszi és figyelmébe ajánlja a tagoknak a biztosításoknak ily módon való eszközölését.

11. Egyleti titkár jelenti, hogy cégek, lapok és vállalatok különböző *kedvezményeket* ajánltak föl egyesületi tagoknak, melyek a

hivatalos lap útján fognak a tagokkal közölni. Tudásul vétetik.

12. A beérkezett 2 *kérvényt* — választmány elutasította. És pedig az első azon indokból, mert az *egyesület kölcsönökét* alapszabályai értelmében *nem adhat*, a másodikat azon indokból, mert az alapszabályok értelmében *segély csak tagoknak adható.* Kimondta továbbá határozatilag, hogy *nőtlen tagjainak csak keresetképtelenítő betegség esetében ad segélyt.* A második kérvényezőnek az ülésen jelen voltak gyűjtés útján 31 koronát adtak.

13. Indítványok során:

a) Tokaji László v. tag kéri a választmányt, hogy az a tagok figyelmébe ajánlja az *E. G. E. állandó gépkiallítását* A tagoknak a *legnemeszobbmenő kedvezményeket* s a tagok részéről ott eszközölt beszerzések után az egyesület részére 10%-ot ajánl föl. Ülés a kérdés értelmében határoz

b) a tagok részére az egyesület díjtalanul ad *pörös ügyekben, vagy vitás kérdésekben jogi tanácsot.* A tanács kérése az egyesület titkári hivatalához intézendő, a válaszadás részben a hivatalos lapban, részben levélileg eszközöltetik.

c) Kovács Béla v. tag indítványára — ülés kimondja, hogy az ülések ezentúl lehetőleg az állatvásárnapokkal összeeső időben tartassanak.

d) Szabó T. Károly indítványára — legközelebbi vál. ülés helyet *Maros-Vásárhelyre* teszik.

14. Szabó T. Károly betérjeszti az *erdélyi gazdatiszti alap* részletes számadását — ülés helyeslő tudomásul veszi és a felmentvényt megadja.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felirható. A hirdetési megrendelés minden számra legkésőbb csütörtökön délután a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Kiküldetés** A földmivelésügyi miniszter dr. *Rodiczký Jenő*t, a m. kir. gyapjú-minősítő-intézet igazgatóját hosszabb tanulmányutra küldte ki, hogy a francia és németországi leghiresebb törzshuhnyájukat megismerve, azok berendezése és tenyésztéséről meggyőződést szerezzen. Rodiczki első sorban Franciaországba, Soisson vidékére ment, hogy a merinoproce-irány legújabb vívmányairól meggyőződjék. Franciaországból Németországba fog átmenni, ahol a közel jövőben megnyíló német mezőgazdasági vándorkiallítás szintén bő alkalmul szolgál a német juhtenyésztés tanulmányozására.

— **Terméskilátások.** A vetések, illetve termések állapotáról tudósítók a következő jelentéseket küldték:

Brassói tudósítók jelentése szerint a szőlő kivételével az összes gabonanem és kerti vetemény jól fejlődik, gyümölcs bár kevés mutatkozik, az időjáráshoz viszonyítva annak mennyisége és fejlődése kielégítőnek mondható.

Étédi tudósítók jelentése szerint a gabonanemek kielégítőek, a gyümölcsösök s szőlők a fagy által tönkretettek.

Hátszgy vidéki tudósítók jelentése szerint a *buza* gyöngye, a *rozs* meglehetősen jó, a *zab* jó, a *tengeri*, a *hüvelyesek* és *kerti vetemények* szintén, a *széna* termés gyenge és a *gyümölcsösök* a termésre semmi kilátást nem nyújtanak.

Kézdivásárhelyi tudósítók jelentése szerint a *buza*, *rozs*, *tengeri*, *kertivetemények*, *gyümölcsösök* kielégítőek, az *árpa*, *zab* és a *takarmány növények* jók, a *szőlő* termés türethető.

Medgyesi tudósítók jelentése szerint a *tengeri*, a *takarmánynövények* és *gyümölcsösök* kivételével, a termés átlag jónak mondható.

Szamosújvári tudósítók jelentése szerint a *buza* jó, a *tengeri* gyenge, a *kerti vetemé-*

nyek középszerűek, a *gyümölcsösök* termést nem fognak adni, a *széna*-termés előreláthatólag gyenge lesz.

Gyulafehérvári tudósítók jelentése szerint a *buza*, *rozs*, *zab*, *szőlő* és *rétiszéna* fejlődése közepes, a *tengeri* jó, a *kertivetemény* gyenge és *gyümölcs* alig van.

Makfalvai tudósítók jelenti: hogy a *buza*, *rozs*, *árpa*, *zab* és a *régi széna* fejlődése közepes, a *tengeri*, *hüvelyesek*, *kerti vetemények* és *gyümölcsösök* azonban a késői fagyok miatt egy hatodrészt termést is alig ígérnek.

Hasonló tudósítást kaptunk *Székely-Udvarhelyről* is.

— **Ingyen állami komlódugvány.** Az elmúlt tavaszon a komlóültetési idényben több folyamodó gazda részére *Darányi* miniszter 35.000 darab ingyen jófajta állami komlódugványt adományozott s ezek szétesztásával a kolozsvári komlótermesztési szaktanárt bizta meg. Ha elgondoljuk, hogy fenti dugvány mennyiséggel ca 20 kat. hold új komló telepített s hogy ezen intenzív kultúra révén a magyar föld mintegy 40.000 koronával lett értékesebb, hasznosabb: csak igaz hála szállhat földmivelésügyi kormányzatunk felé, midőn e téren is a gazda jóvoltán fáradozik. Itt említjük még fel, hogy az erdélyrészi telepítések ügyében korszakalkotó azon intézkedés, hogy a fejedégyházi s buni új telepeken minden telepes egy fél hold komlót is kézen beültetve kap; olyan művelési ág állított be a telepirtokba így, amely a szőlőt (amely ott már nem terem) pótolja s a kivándorló kapás embernek itthon munkát ad.

— **Komlótermelők egyesülése magyar sörgyárosokkal.** Az E. G. E. legutolsó választmányi gyűlésén tárgyalta a Budapesten székelő „Vidéki sörfőzők együletének“ azon átiratát, mely szerint szívesen veszik, ha a magyar komlótermelők egyesületükbe beállanak s ez esetben az egyesület „sörfőzők s komlótermelők“ címet veszi fel s tagjai részére egy szaklapot küld, amely a komlótermesztés érdekét is hűségesen fel fogja karolni. — Részünkről igen örvendetesnek találjuk az eszmét, mert jó jel arra, hogy legalább a vidéki sörfőzők megismervén a komlótermelőket, ezentúl inkább fogják venni a magyar komlót. Így állván a dolog, készséggel hívjuk fel erdélyrészi komlótermelőinket, lépjenek a fent nevezett egyesületbe minél tömegesebben, hogy valahára komlónk értékesítésének ügye biztosabb pályára kerülhessen.

— **Komlóhírek.** J. Schwarczkopf *saazi* (csehországi) komlóügynök tavalyi, 1901-es eladó komlót, keres. Ha még lenne gazdáinknál ilyen komló, ajánljuk, küldjenek egy jó maroknyi mintát (érték nélkül), írják egyúttal meg a fenti cégnek mennyi az eladó készlet? Az *erdélyrészi komlótermelő szövetkezet* Segesvárt, június hó 9-én közgyűlést tart, melyen a jövő teendőket beszéltetnek meg. Tekintve, hogy a februári E. G. E.-beli komlóértékesítési ankét eszméinek kivételében a szövetkezetre is hárul némi rész, különösen pedig a segesvári komlóvásár életképessé tétele dolgában ajánlatos, ha komlótermelőink ez egyszer — valahára — teljes számban vesznek részt ezen gyűlésen: segítségére állván a segesvári főispánnak, mint szövetkezet buzgó elnökének, mert nem lehetetlen, hogy ha a szövetkezet tagjai önmaguk sem működnek közre, a kormány támogatásától teljesen is eleshetnek!

— **Haszonállat osztályozás.** A m. kir. állami ménesintézetek ménesanyagának és gazdasági haszonállatainak osztályozása a folyó évben következő sorrendben fog megtartatni: Kisbéren június 10—15, Mezőhegyesen június 18—27, Fogarason június 28—30.

— **Pozsonyi baromfi kiállítás.** f. évi szept. 7—21-ig tartatik meg. A díjak és kitüntetések száma igen nagy, s így a versenynek szép erkölcsi és anyagi eredményei lesznek. *Kiosztásra kerül* 5 emlék tárgy a 200 K. értékben, 200 dísz- és kiállítási oklevél, végül 100 K. pénzdíj. Magyarországból bárki kiállíthat nemcsak élő baromfit, de baromfiterméket. dísz-

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely *Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül*. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetnek közcélú akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkől álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert *éjjeli lap lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi*.

Legolcsóbb, mert *míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig*

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfi támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — *kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.*

Előfizetési pénzek utalványlapon

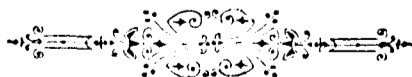
„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

ezimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====



Kishirdetéseket felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetéseket számra kell hivatkozni. Tápéldány csak egy küldetik.

Alkalmazást keresők

Gazdatiszti állást keres, vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánljuk teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Földmives- és tejjgazdasági szakiskolát jeles sikerrel végzett román. kath. vallású 21 éves egyén, ki (sorozásnál az 1-ső korosztályban alkalmatlan volt) beszél magyarul, németül és tótul, szerény igényekkel tejjgazdaságban alkalmazást keres. Cím: Ifj. Diera Henrik Kaposvár, Czukorgyár. (d. h.)

Különfélék.



(495.)



(543.)



4 törzs Plymouth Rock tyúk

Eladó. Áruk 50 korona. Cím a kiadóhivatalban. (1003.)

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kültorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségcsalítás bérmentve küldetik. (464.)

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa Kolozsvárt, — Jókai-utca 2. szám. — E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555) A címre kérem vigyázni.



Gyümölcsfa keféket, valamint egyéb kefe és seprőárút

gazdasági, ipari és háztartási célra ajánl:

Wiszoky és Társa kefégyára Budapest, VI. Király-utca 66. sz. Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

16 métermázsza

raczka gyapju

jutányosan

eladó.

Czim a kiadóban. (1002.)

Eladó

2 db. Poland Kina tenyészkoza Ozim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)



Gőz- és cseplőgép-tulajdonosoknak

a u. m. magy. királyi kereskedelmiügyi miniszter 1890. évi 671. számú rendelete alapján szükséges, teljesen felszerelt

mentőszekrényeket

szállítok.

Kis mentőszekrényt 13 koronáért,

Nagy mentőszekrényt 22 koronáért.

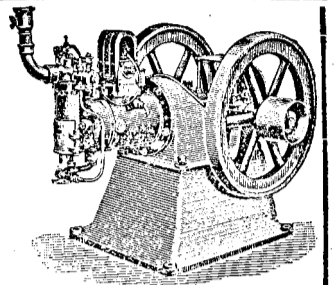
Az összeg előre beküldése, vagy utánvétele mellett portómentesen.

Szentmihályi Gyula gyógyszerész Balaton-Bogláron. 893.

A gyakorlatban legjobban bevált benzinmotorok és lokomobilok (a viláhirű) BAECHTOLD és Tsa svájci (Steckborn-i) gyárából) kaphatók: **Molnár és Pintér** technikai cégnél BUDAPESTEN, Lipót-körut 7/a. Ismerőseinket és rendes vevőinket felkérjük ezen motoroknak működésben való megtekintésére. Érdeklődőknek további felvilágosítással szívesen és azonnal szolgálunk. **Versenyképes áraink szereléssel együtt, vevő állomására szállítva a következők, pl.:**

Fekvő motor	10 HP.	5600 korona.
"	20 HP.	7200 "
"	40 HP.	11250 "
Lokomobil	3 HP.	3500 "
"	4 HP.	4200 "
"	6 HP.	5000 "

Ajánlja magát a cég a t. gazdaságközönségnek minden a gazdaságban előforduló szükséglet fedezésére szolgáló anyagot, u. m.: gépolaj, égőolaj, kocsikenőcs, gabnászák, kazaltakaró, repce és cseplőponyvák, gép és eke alkatrészek, gépszijak stb. legolcsóbb árak, pontos és szolid kiszolgálás mellett szállítani. (864)



Szivattyúk MÉRLEGEK, legújabb javított rendszerű fűzős, százas és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Szivattyú s gépgyártási betéti társaság. Embarmérlegek, mérlegek házihasználatra. 875. W. Garvens, Wien, I., Schwarzenbergstrasse 6. // Árjegyzék ingyen és bérmentve. I., Wallfischgasse 14.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége BUDAPEST. Váci-körut 32. szám. ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű GÖZCSEPLŐ-KÉSZLETEIT, 14, 16 és 20 lóerejű COMPOUND-LOCOMOBILJAIT, és végre **Millennium** legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: a szab. osztr. magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült SACK-rendszerű aczelöntésű ekefevel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit. Erdélyrészi képviselő: WESSEL LEÓ KOLOZSVÁR, New-York szálloda.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának lokomobil cseplőgép és „MILLENNIUM” aratógép gyártmányai a parisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntést, a GRAND PRIX-t nyerték



Beocsini Cémentgyári Unió

Redlich, Ohrenstein és Spitzer.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás
egyedüli díszoklevél cémentgyártásért
és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak:
BEOCSINBAN
Szerémszög
Pétervárad mellett.

Iroda:
BUDAPEST,
V. kerület
Alkotmány-utca 10.

Évi gyártási képesség:

800.000 mm. román cément, 600.000 mm. portland cément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a
keleti dunatartományokban a legnagyobb és
legkényesebb építkezéseknél kitűnő siker-
rel kiprobált gyártmányait, akármely vasuti
vagy hajóállomásra szállítva:

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és
mesterséges portland-cémentet, valamint hom-
lokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon al-
kalmos cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normaliaknál 30%-kal nagyobb húzási és nyomási szil-
lárságért.

EGYENLŐ SÚLYU ZSÁKOK ÉS HORDÓK.

(892.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda: Budapest, V., Báthory-utca 4.

Szár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jelenészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetke-
zetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 500 első díj!!!

Arjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

(546.)

Versenybírálati hirdetmény Telepesházak ácsmunkájára.

A fehéregyházai kincstári birtokon a folyó évben felépítendő
harmincz darab telepesház ácsmunkáinak biztosítása céljából folyó
évi június hó 13-án délelőtt 10 órakor a segesvári m. kir.
állattenyésztési kerületi felügyelőség hivatalos helyiségében zárt írás-
beli versenybírálat fog tartatni.

Felhivatnak tehát mindazon versenyezni óhajtok, kik ezen mun-
kátokat elnyerni kívánják arra, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott
zárt ajánlataikat, melyhez az ajánlati ár 5%-a készpénzben csato-
landó, annál is inkább nyujtsák be a fent megjelölt határidőig az alul-
írott hivatalhoz, mert utóajánlatok, vagy táviratok figyelembe vétetni
nem fognak.

A sajátkezüleg aláírt ajánlatokban kiteendő az ajánlattevő neve,
lakhelye, polgári állása, továbbá kiteendő tisztán és minden kétséget
kizáró módon számokkal és betűkkel azon egységár, a melyért az
ajánlati költségvetés összegének alapul vétele mellett a vállalkozó egy-
ház ácsmunkájának elvégzésére magát kötelezi, kiteendő végül, hogy
ajánlattevő a tervet, az általános és részletes építési, valamint szerző-
dési feltételeket, melyek alulírott hivatalnál betekintheők — nemkü-
lönben a helyi viszonyokat ismeri.

Ajánlatok, nemcsak az összes házakra, hanem azok egy részére is
elfogadtatnak. Költségvetési mintákat, melyek sajátkezüleg töltendőek
ki és szintén 1 koronás bélyeggel ellátva csatolandók az ajánlathoz,
kivánatra rendelkezésre bocsátunk. Az ácsmunkákhoz szükséges fa-
anyag természetben fog vállalkozóknak átadatni.

A Nagyméltóságú földmivelésügyi m. kir. Minister úr fenntartja
magának azon jogot, hogy a benyújtott ajánlati összegre való tekintet
nélkül szabadon választhasson.

Segesvár, 1902. május hó 29-én.

900.

**A segesvári m. kir. állattenyésztési
kerületi felügyelőség.**

Szőlőművelők és mezőgazdák számára!
A szőlőtelepek befecskendezéséhez
valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok,
továbbá a szegecs és tormács teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

szabadalmazott

önműködő
úgy hordozható, mint kocsira
szerelt

„Siphonia“



fecskendők, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a
folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már
sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyít-
vány igazolja ezeknek elvitázhatatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek

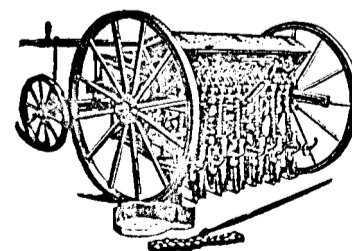
Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.
Mindennemű mag- és különböző magmennyiség szá-
mára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a
legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a
mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegtaka-
ritást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna- és szalmaprések- kéz használatra,
kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták,
mellett gyártanak és szállítanak



trileurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása

Mayfarth Ph. és Társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

(807.)

BÉCS, II. Taborstrasse 71

több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve.

Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. — Képrizetők és ismertetők alkalmaztatnak.